

Inhoudsopgave

<i>Visie</i>	1
<i>Redactioneel</i>	1
<i>Oecumene als weeskind</i>	2
<i>Medeleven</i>	5
<i>Wekelijkse bloemengroet</i>	5
<i>Terugblik</i>	5
<i>Een leven lang leren – en gevolgen hiervan voor de gemeente</i>	7
<i>Pastorale assistentie</i>	7
<i>Anders Vieren</i>	8
<i>28 Mei en hoe nu verder?</i>	9
<i>Uitslag puzzel Regenboogdis</i>	9
<i>“Gesprek op zondag” voedt een behoefte in de Regenboog</i>	10
<i>Opbrengst collecten maart-mei 2013</i>	13
<i>Morgengebed op de woensdagochtend</i>	13
<i>Verdiepingsbijeenkomsten rond eucharistie</i>	13
<i>Goede doelen zijn bepaald voor de opbrengst 2012 van de milieugroep</i>	13
<i>“Samen aan Tafel”-project 2013</i>	14
<i>Afsluiting basiscatechese op 2 juni</i>	16
<i>Hartelijk bedankt namens JES Rijnland!</i>	17
<i>Nieuwe uitgave: NBV Dwarsligger</i>	17
<i>Dankzij internet</i>	18

Visie

In ‘De Regenboog’ komen we als christenen uit verschillende kerkelijke tradities bijeen om samen ons geloof te beleven, te vieren, te belijden en te verdiepen.

Geïnspireerd door de Bijbel willen we elkaar bemoedigen om te leven zoals Jezus ons heeft voorgeleefd.

De oecumene is voor ons de weg om ons geloof op een open manier te ervaren, in vieringen, leren en dagelijkse activiteiten. In verbondenheid met de kerken waaruit we voortkomen, zoeken we naar wat ons bindt en naar mogelijkheden om elkaar met de veelkleurigheid van ons geloof te verrijken. We willen een open uitnodigende gemeenschap zijn en een gastvrij huis voor wie behoefte heeft aan steun, aandacht of warmte. We voelen ons betrokken bij mensen, dichtbij en veraf, met al hun verschillende culturen en religieuze achtergronden en willen vanuit ons geloof een bijdrage leveren aan een samenleving, waarin ieder mens tot zijn recht kan komen.

Redactioneel

Bij het samenstellen van het laatste Bulletin voor de vakantieperiode, kampten we beslist niet met de spreekwoordelijke “komkommertijd”. Het bevat veel belangrijke, lezenswaardige informatie.

Het Bulletin opent met een artikel van de algemeen secretaris van de Raad van Kerken, getiteld “Oecumene als weeskind”. Daarna blikt ds. Inge Smidt terug op het afgelopen jaar en informeert zij u over het verloop voor permanente educatie. Na een mededeling van Ds. John Boon over de pastorale assistentie die hij gaat bieden, volgt informatie over de gemeenteavond over “Anders Vieren” die op 28 mei plaats vond en het vervolg daarvan. Na het overzicht van de opbrengst van de collecten, vindt u een interview met de werkgroep “Gesprek op Zondag” en mededelingen over het morgengebed, de koffieochtenden en bijeenkomsten die Mw. Hoogervorst in het najaar organiseert. In een vorig Bulletin werd u opgeroepen goede doelen aan te dragen voor de opbrengst van de inzameling van oud papier, metaal en kleding. In dit Bulletin kunt u lezen welke goede doelen uiteindelijk gekozen zijn en hoeveel zij kunnen verwachten. Ook kunt u verslagen lezen van de Samen aan Tafelviering en het afscheid van de Basiscatechese.

Het Bulletin eindigt met een aantal externe berichten en de column van Corine. Omdat het grootste deel van de activiteiten in de zomervakantie stil ligt, hebben we de agenda achterwegen gelaten.

De redactie wenst u een goede zomerperiode toe.

Oecumene als weeskind

K. van der Kamp, algemeen secretaris van de Raad van Kerken

'De oecumene als weeskind', dat was één van de onderdelen van een lezing die Klaas van der Kamp, woensdag 10 april hield voor de Raad van Kerken in Tilburg en Goirle. Centraal thema was: 'De vruchten van de oecumene: verwatering of versterking?'.

Ik ga drie punten aan de orde stellen:

1. Oecumene als weeskind;
2. Oecumene als gesprekspartner;
3. Bronnen van de oecumene.

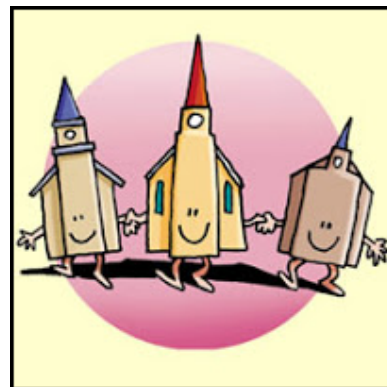
1. Ik begin met de oecumene als weeskind.

Er zijn weinig ontwikkelingen in de kerk zo succesvol te noemen als de groei van het oecumenisch denken. In amper twee generaties is het besef dat God net zo veel houdt van anglicanen als van orthodoxen wijd geaccepteerd. Zelfs het besef is breed voorhanden, dat God zich op een persoonlijke manier verhoudt tot een moslim en een hindoe, waarbij we niet zonder meer ons eigen meetlatje God hebben aan te reiken als hulpmiddel om de ander de maat te nemen. De basis voor dit inclusieve, wereldwijde denken is in de Bijbel te vinden. Denk aan Psalmen als: *'Van de Heer is de aarde en alles wat daarop leeft'* (Psalm 24: 1). Toch heeft het bestaan van deze psalmen ons niet gehinderd om twintig eeuwen schismatische wegen te gaan.

Het is vooral aan de Franse Revolutie te danken en aan Napoleons visie dat in een land als Nederland bijvoorbeeld er boven de grote rivieren wel erg weinig rooms-katholieke

kerken waren en deze bevolkingsgroep ruimte geboden moest worden, wat je als begin van onderlinge acceptatie kunt zien. De echte doorbraak kwam na de Tweede Wereldoorlog. In amper veertig jaar denkt iedereen oecumenisch. Men had ervaren wat uitsluitend denken te weeg brengt en stelde: *'Dat nooit weer'*. En de positieve drive in reactie op de gruwelen van de oorlog hebben ons gebracht tot waar we nu zijn: brede acceptatie van kerken en richtingen als zijnde groepen van gelovigen waaraan God plezier beleeft.

Het succes van de oecumene is misschien wel meer sociologisch bepaald, dan kerygmatisch. Het is meer de opgedane levenservaring van mensen die de doorslag geeft, dan het geniale inzicht van kerkelijke leiders. Toch hebben die kerkelijke leiders wel degelijk een positieve, want ruimte biedende, rol gespeeld. Ze hebben de oprichting van de Wereldraad van Kerken mogelijk gemaakt en vanuit Rome zijn allerlei bilaterale afspraken gemaakt, onder meer recent nog in Nederland met het ondertekenen van een dooperkenning en doopwaardering door elf kerken.

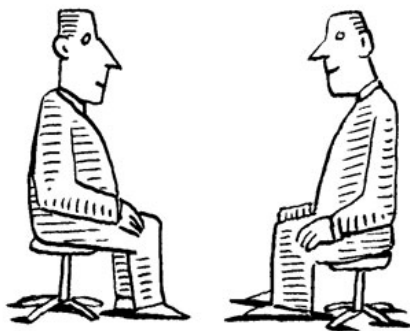
Toch heeft niemand van die kerkelijke leiders het oecumenische succes echt omarmd, laat staan geclaimd als positief resultaat van eigen inspanningen. Dat is merkwaardig. Bij een gemiddeld dorpsfeest betaalt de middenstand een bedrag om als sponsor te worden genoemd en om verbonden te zijn met succes. Bij een wereldwijd succes als de oecumene claimt eigenlijk geen enkele kerk het auteurschap of zijn bijdrage.

Misschien zit daar wel het probleem wat uit de titel van deze avond naar voren komt: *'Verwatering of versterking'*. Kerken zien het oecumenische succes niet automatisch als iets wat de eigen kerk ten goede komt. Er blijft op de één of andere manier licht vallen tussen wat er in de oecumene gebeurt en wat de kerken bereikt. De kerken voelen zich onvoldoende de oecumene. Hoe komt dat?

Zou het te maken kunnen hebben met het Jona-syndroom? Jona, de trouwe Israëliet, die naar Nineve moet, maar eigenlijk niet wil, omdat zijn theologie te smal is en Ninivé onvoldoende in dat concept past?

Vruchten van oecumene: verwatering of versterking? Ik denk dat je vanuit het evangelie mag zeggen: Versterking. Het ging God vanaf het begin niet om een enkel zalig groepje in een ark, of een enkele aartsvader in een tent. Het ging hem om de hele wereld. *'Van de Here is de aarde en alles wat daarop leeft'*. Versterking. We zijn nog nooit zo dicht geweest bij de vervulling van de opdracht dat de hele aarde van God is. Geen onderlinge uitsluiting. *'Is het terecht Jona, dat je je zo bezorgd maakt over een plant, zou ik dan geen verdriet hebben om een hele stad?'* De kerk is de plant, het is een soort loofhut, je kan er schuilen. Maar het gaat God om de wereld en om een wereld inclusief alle mensen.

2. De oecumene als gesprekspartner.

Kerk en theologie staan niet op zichzelf, maar zijn altijd in gesprek met hun omgeving. Een bijbeltekst, een overtuiging, zijn in de ene situatie een belijdenis en in een andere, verkeerde situatie zijn ze tot een vloek. Het is dus – als het ons tenminste om belijdende theologie gaat – noodzakelijk om de tijden te verstaan. Wat zijn de vragen van deze tijd, de cruciale ontwikkelingen, waarop je moet reageren, wil je voorkomen dat je kerkzijn en je theologie tot een niche is geworden, waar je prima je hart kunt warmen, maar waar je van het kloppende hart van Jezus weinig vindt.

Om het belang van dit punt te onderstrepen een voorbeeld uit het verleden waaruit blijkt hoe het ook verschrikkelijk kan misgaan. Nederland was in 1863 (150 jaar geleden) het laatste land dat de slavernij heeft afgeschaft. Meer dan twee eeuwen hebben de kerken het misbruiken van zwarte mensen theologisch onderbouwd met verwijzingen naar Cham en zijn vloek, die hij ontving toen hij Noach

uitlachte om zijn dronkenschap. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de kerken ook amper geïnteresseerd waren in de vraag of er duizenden zwarte mensen op de oceaan om het leven kwamen met de nationale driekleur in de vlaggenmast. We waren druk met het analyseren van onze eigen ziel en meer dan honderd varianten van vals geloof in de nadere reformatie (Smytegelt) en met de vraag hoe we continuïteit kunnen bieden aan het mysterie van de eucharistie. Kijk, je bent dan wel bezig met religieuze vragen, maar het zijn niet de geloofsvragen die in dat tijdsgewricht beslissend waren.

Welke vragen spelen er nu? Het zijn de vragen van secularisatie en globalisering.

Secularisatie kan gaan om:

- a) verdwijning van religie als machtscentrum uit het publieke domein;
- b) ontkennen van de transcendente dimensie van leven;

Als het om het eerste gaat, is secularisatie helemaal zo slecht nog niet. Dat religie geen machtsbasis meer heeft in het publieke domein. Secularisatie heeft veel positieve kanten, aldus Wibren van der Burg, voorzitter van het landelijk bestuur van de Remonstrantse Broederschap, en ethicus en rechtsfilosoof aan de Universiteit van Tilburg. Secularisatie van de staat is vanuit democratisch perspectief positief. Het recht moet neutraal zijn ten opzichte van geloofsovertuigingen. En minderheidsgroepen als homoseksuelen, vrouwen (amper een minderheid) en bejaarden hebben al veel te danken aan de democratie; ze kregen vrijheden die ze van geestelijken nooit hadden ontvangen.

Er is ook een pragmatische reden om in een tijd van secularisatie als kerken samen te werken. De meest serieuze gesprekspartner in een gesecculariseerde omgeving is voor de overheid een collectief van kerken. De overheid kan niet met elk kerkgenootschap afzonderlijk praten. Dus als je nog iets wilt zeggen in het publiek, kan dat alleen samen.

Kijken we naar een tweede ontwikkeling die zich doorzet, dan is het de globalisering. De oecumenische beweging kan je min of meer in drie perioden knippen.

De eerste periode 1948-1970 was sterk gericht op kerkordelijke verbindingen.

De tweede periode 1970 – 1990 was sterk op life and work, het conciliair proces. De derde periode waarin wij leven, wordt gemarkeerd door 9/11, de val van de Twin Towers.

We realiseren ons dat de moslims een evenredige plaats claimen aan ons westerlingen. En dat vraagt opnieuw om herschikking van wie wij christenen zijn. Als er contact is met moslims en samen dienen van de democratie kan dat alleen in gezamenlijkheid. De moslims kunnen niet met iedereen blijven overleggen.

Zo komt mijn tweede punt tot een einde; *vruchten van de oecumene: verwatering of versterking*. Als het om het perspectief van buitenaf gaat, kan het alleen samen. Het is samen (versterking) of het is niet (geen verwatering, maar verdamping). Vanuit de samenleving is er dus helemaal geen keus.

Het verbaast me iedere keer weer dat de kerken dat niet in de gaten hebben, dat er sinds pakweg 2005 een nieuwe situatie is ontstaan. We zijn minderheden en kunnen niet anders dan alleen samen wat bereiken.

3. Bronnen van de oecumene.

Ik kom bij mijn laatste punt. Ik dacht bij de voorbereiding: Hoe zal ik de laatste invulling maken? Je kan kijken naar wat je zo al plaatselijk kunt doen, maar ik heb daar niet voor gekozen. Want volgens mij is voor al het werk nog veel belangrijker dat we ons de vraag stellen naar waar onze bronnen van spreken. En ik denk dat we in de huidige oecumene de bronnen onvoldoende tot hun recht laten komen. Het gaat me dan om de bron van de Bijbel en het Godsbeeld.

Laat me dat nog proberen uit te leggen.

We hebben voor de aardigheid een stuk of twintig oecumenische documenten van de Wereldraad en de CEC (Conferentie van Europese Kerken) tegen het licht gehouden op Bijbelgebruik simpel door te turven. En dan moet u raden hoeveel van de teksten uit het Nieuwe Testament komen. Het gaat om 85 procent van de citaten.

Indien ze zich breder zouden oriënteren, zou er meer ruimte komen tussen de christelijke

tradities onderling en de mogelijkheden voor het interreligieuze gesprek zouden toenemen.

Het Oude Testament gaat ook herhaaldelijk in op het thema van de eenheid. Denk aan de tegenstellingen in Genesis en denk aan de tegenstelling rond de tien en de twee stammen. De cultusopvatting verschuift voortdurend; van een incidentele ontmoeting met God bij Abraham tot een tempeldienst en weer later een synagogedienst.

De balans opmakend pleiten we voor het serieus nemen en het onderzoeken en betrekken van het Oude Testament bij de oecumenische gesprekken. Het zal met name invloed hebben op de ruimte die ontstaat in de discussies die in oecumenisch verband worden gevoerd.

In de ecclesiologie zal de focus iets minder zwaar komen te liggen bij Efeziërs 1 en 1 Korinte 12 doordat men ook Deuteronomium 12 over de ene offerplaats bij de gedachtebepaling betreft.

Naast het Magnificat uit Lukas komt de lofzang van Hanna uit 1 Samuël 2;

naast de Bergrede uit Matteüs 5 de heiligheidsteksten uit Leviticus 19.

De focus zal licht verschuiven van systematiek naar hermeneutiek. Van juridische consistentie naar contextualiteit.

De focus van het gebed (Johannes 17) zal nog meer de focus van de lofprijzing (Psalm 117) naast zich krijgen.

Wat van de Bijbel geldt, geldt ook van het Godsbeeld zelf. Veel discussies zijn achterhaald vind ik. Ik moet nogal eens praten over de vraag opgeroepen door credal churches en non-credal churches of het een gelukkige keus was van de kerk om God samen te vatten als een drie-enig God. Ik vind dat vanuit die vraagstelling zinloos. Feit is dat de kerk na vier eeuwen discussie de drie-eenheid als samenballing heeft gekozen van het mysterie wat niet onder woorden te brengen is.

Je kan beter dat laten staan en van daaruit doorvragen: Wat zeg je dan als je gelooft dat God een Vader, een Zoon, een Geest is? En dan kom je bij een onderscheid al direct in de kerk gemaakt, wat zeker zo interessant is: het onderscheid tussen immanentie en economie. God in zijn wezen, in zijn identiteit en God in zijn werking.

Ik zou er voor willen pleiten dat we God meer in zijn werking benoemen. Dan ervaren we dat God niet een stoffig dogma is, maar dat het

dogma het begin is om het stotteren over God te overstijgen. Dan krijg je een dynamisch Godsbeeld. En dat betekent dat God op een eigen wijze ook in jouw leven kan werken.

Zo vertellen Joodse rabbijnen het. Iemand stelt de vraag: Waarom spreken we over de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob. Kunnen we niet veel bondiger spreken over de God van Abraham, Isaak en Jakob? Nee zegt de rabbijn. God is voor Abraham de God die hem uit Haran leidt. Hij is voor Isaak de God die hem van het altaar bevrijdt. Hij is voor Jakob de God met wie hij strijdt bij de Jabbok. Elk heeft een persoonlijke relatie met God en daarom moet je ze apart noemen: De God van Abraham, de God van Isaak, de God van Jakob.

Ik ben er van overtuigd dat de wezenlijke veranderingen zich voltrekken als we ons openstellen voor die flexibele God. Wij maken God veel te klein. Ik denk aan 1 Korintiërs 15,28: *Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.*

Bron: www.raadvankerken.nl (ingekort door de redactie)

Medeleven

Als u mensen kent, die eenzaam zijn, ziek, of om een andere reden misschien bezoek op prijs zouden stellen, wilt u dat dan doorgeven aan één van de pastores?
Dank u.

Wekelijkse bloemengroet

De bloemen in de kerkzaal zijn na de dienst bestemd voor een ieder die daarvoor in aanmerking komt, als blijk van belangstelling van onze geloofsgemeenschap.

Indien u ons op daarvoor in aanmerking komende mensen wilt attenderen kunt u hun naam & adres / verpleegadres opgeven bij:

Atie Segaar, Primuladuin 3
Telefoon: 521 00 42

Lieve mensen,

In dit laatste Bulletin voor de zomervakantie een kleine terugblik op het afgelopen jaar. In september zijn we gestart. Met een halve predikant minder, maar met een AKM die langzamerhand weer op volle sterkte kwam al konden niet alle vacatures vervuld worden. Vol goede moed zijn we onder leiding van Ingrid Weitenberg op weg gegaan, zij het dat we al vermoedden dat ons geen rustig jaar wachtte. Onze startzondag stond al in het thema van de 'ballingschap'. Met teksten, liederen en al wandelend overdachten we wat we misschien (onvrijwillig) achter ons zouden laten dit jaar, wat we mee zouden kunnen nemen van onze verworvenheden en wat we vast zouden willen houden.

Ik heb daar vaak aan gedacht de afgelopen tijd. Want niet alleen had de wijk de beschikking over minder voorgangers, ook de veranderingen in beleid die in de RK-kerk al enige jaren bezig waren, bereikten ons. Het werd steeds duidelijker dat de Tafelviering als vast onderdeel van onze zondagse vieringen en als symbool van onze eenheid niet langer op deze manier zou kunnen functioneren. Dit was ingrijpend. Gelukkig had het bisdom daar oog voor en wilde het ons in dit proces ondersteunen. We mochten Marlène in ons midden verwelkomen. Zij kwam ons helpen Regenboog te blijven te midden van fundamentele verschuivingen in onze mogelijkheden. Niet alleen voor de geloofsgemeenschap, maar ook voor mij als overgebleven voorganger bleek haar aanwezigheid een steun. Dat hadden we hard nodig, want u hebt in het vorige Bulletin kunnen lezen hoe diep leden van de Regenboog zich door dit proces getroffen voelen. De Klaagmuur, die momenteel nog in de kerk hangt, spreekt boekdelen. In het bijzonder de mensen die (bijna) vanaf het

begin deze geloofsgemeenschap opgebouwd hebben, maar ook vele anderen, voelen zich in hun eigenheid aangetast. Hoe bijzonder was het dan ook om op de tweede avond in mei mee te maken dat velen - ondanks hun bezwaren, boosheid en verontwaardiging - met frisse moed het experiment aan wilden gaan om te zien of we op onze manier een ander symbool tot het onze kunnen maken waarin we onze eenheid kunnen beleven. Voorop stond voor mijn gevoel tijdens deze avond de onderlinge verbondenheid en de vaste wil om samen een weg te zoeken. Misschien is dat wel wat de afgelopen veertig jaar is opgebouwd door de geloofsgemeenschap: een diepe verbondenheid met elkaar en een elkaar herkennen als broeders en zusters in Christus. Zo strekt zich een nieuwe weg voor ons uit. Een weg die daarnaast terdege beïnvloed wordt door de steeds kleinere hoeveelheid 'pastoreskracht', die er is. Het met een halve predikantsplaats minder doen betekent in de praktijk voortdurend geconfronteerd worden met keuzes en vraagt heel veel inventiviteit en inzet van allerlei mensen. Zonder de medewerking van de AKM-ers, de preekregelaars, werkgroepen, inzet van allerlei leden van de geloofsgemeenschap en bereidwillige voorgangers van buiten had dit jaar er heel anders uitgezien. Ik hoop dat u met mij gelukkig bent met alles wat er gebeurd is, maar we beseffen dat dit veel gevraagd heeft en vraagt van de betrokkenen. Ook op dit vlak is het een zoeken naar wat fundamenteel is voor onze geloofsgemeenschap, voor ons geloven en kerk-zijn. We zullen zeker moeten evalueren en de zwaartepunten voor volgend jaar moeten vaststellen.

Tegelijk verandert het landschap waar die weg van de Regenboog zich doorheen slingert. Waar de RK-kerk met heel veel vergaderen en inspanningen gekomen is tot de parochie Petrus en Paulus, is nu de PGL aan het zoeken. Er wordt heel hard gewerkt, ook door leden van de Regenboog, om te komen tot een nieuw beleid dat om kan gaan met de krimp waar ook Protestants kerkelijk Leiden niet aan ontkomt. Deze krimp stelt ons als gelovigen binnen de verschillende kerken ook de vraag: om wat voor kerk vraagt deze tijd en samenleving? Wat voor kerk kan ons als gelovigen met elkaar verbinden en ons voeden, terwijl we tegelijk net zo hard deel uitmaken van deze samenleving met al zijn kenmerken? En hoe laat die kerk deze samenleving voelen dat God naar haar omziet en dat Christus ons laat merken wat dat inhoudt?

Om ons als predikanten zo goed mogelijk toe te rusten in deze ontwikkelingen heeft de protestantse kerk het oude studieverlof afgeschaft en vervangen door een stelsel van permanente educatie. Dat is van start gegaan, al kampt het nog wel met wat kinderziekten. Elders in dit Bulletin vindt u daar een aankondiging over.

Misschien denkt u nu: de maatschappij verandert al zo, mijn eigen leven verandert al zo en vraagt veel van me (veel van onze leden zijn ondertussen grootouders en spelen een belangrijke rol in het zorgen voor de kleinkinderen, anderen zien hoe de huidige ontwikkelingen van invloed zijn op hun baan, studie of toekomstperspectief), kan de kerk geen rustpunt zijn voor ons?

Dan denk ik aan psalm 1, een psalm die misschien wel in de ballingschap zo verwoord is: Gelukkig de mens, die vreugde vindt in Gods aanwijzingen. Die is als een boom, geplant aan stromend water. Dát is en blijft het vaste punt in alles wat beweegt en voorbijgaat: onder de oppervlakte strekken wortels zich uit naar hun levensbron en weten dat die hen altijd voeden zal.

Wanneer psychologen zich afvragen hoe een cliënt zich in het leven voelt staan, laten ze wel eens een boom tekenen. Dat doet de psalmdichter. Hij tekent een prachtige boom, heel gezond, heel krachtig, met mooie bladeren, er zit leven in. Hij is zo gezond dat hij zelfs vrucht draagt, en dat komt allemaal doordat zijn wortels genoeg fris water hebben. Zo is blijkbaar de mens die zich keert tot God. Die zich steeds weer verbindt aan de Eeuwige omdat daar zijn ziel thuis komt. Elke keer worden we teruggebracht tot ons wezen, tot wie we diep van binnen zijn. En worden we geroepen om vandaaruit, van Hem uit, te leven.

Als zo'n boom in de wind, met stevige wortels die zich voeden met hun Bron, zo kunnen we als gelovigen persoonlijk en als geloofsgemeenschap niet alleen veel verduren, maar ook ontdekken of er nieuwe vruchten zullen groeien.

Wat laten we achter? Misschien de stabiliteit en de zekerheid.

Wat nemen we mee? Wat denkt u van: elkaar als mensen van God?

Wat houden we vast? Geworteld zijn in de Eeuwige en dat met elkaar vieren en delen? Ik wens iedereen een heerlijke zomer, de rust om weer op adem te komen, tot jezelf te komen en vergezichten te zien. We hopen elkaar in september weer te ontmoeten.

Hartelijke groet, ook van John, Inge

Een leven lang leren - en gevolgen hiervan voor de gemeente

Het studieverlof voor gemeentepredikanten is sinds september 2012 veranderd in verlof voor permanente educatie. De synode van de Protestantse Kerk heeft tot invoering van permanente educatie besloten om predikanten en

kerkelijk werkers de gelegenheid te geven hun vak bij te houden en een bijdrage te leveren aan hun bedieningsvreugde en werkplezier. Het studieverlof had de omvang van drie maanden per vijf jaar. Het verlof voor permanente educatie is even lang, maar is verspreid over die vijf jaar. Hierbij ontvangt u nadere informatie, ook over bepaalde consequenties die dit voor de gemeenten heeft.

De permanente educatie voor predikanten kent drie onderdelen. Allereerst een keuze uit het cursusaanbod van de PThU, de Protestantse Theologische Universiteit. Het tweede onderdeel is een keuze uit studieaanbod dat door de commissie permanente educatie van de Protestantse Kerk is erkend. Het derde onderdeel is een maand vrij studieverlof. Voor kerkelijk werkers is er een vergelijkbare verplichting gekomen en wel voor twee maanden per vijf jaar.

Voor het werk in de gemeenten zal dit ook iets betekenen. De studieactiviteiten vinden namelijk plaats op data die door de opleidingen zijn vastgesteld. Voor en na de studieactiviteit hebben predikanten en kerkelijk werkers nodig om zich erop voor te bereiden en opdrachten uit te werken. Dat betekent dat zij met enige regelmaat een paar dagen of een week hun tijd volledig moeten besteden aan studie – dus niet beschikbaar zijn voor werk in de gemeente. Met de kerkenraad wordt besproken hoe de waarneming tijdens dit educatieverlof wordt geregeld.

Ds. Inge Smidt

Pastorale assistentie

In een eerder Bulletin heeft Peterhans van den Broek u geïnformeerd over het besluit van de AK om tijdelijk bij te springen in de Merenwijk.

Zelf ben ik erg blij met dat besluit. De afgelopen maanden heb ik vanaf de zijlijn kunnen meekijken hoe veel van mijn werkzaamheden werden opgepakt en nieuwe initiatieven worden ondernomen om ook in een veranderende tijd de oecumene gestalte te geven. Er ge-

beurt veel, maar duidelijk is ook dat niet alles kan. Samen met Inge en Marlène hoop ik een bijdrage te kunnen leveren aan het welzijn van onze geloofsgemeenschap. In het pastores-overleg proberen we de taken zo goed mogelijk te verdelen en onze werkzaamheden op elkaar af te stemmen.

Met de wijkkerkenraad is afgestemd op welke manier ik mijn tijd het beste kan besteden. Het belangrijkste aspect zal liggen op het gebied van ontmoetingen. We kennen elkaar vaak wel van gezicht of naam, maar weten niet van elkaar wat ons bezighoudt en wat ons als geloofsgemeenschap aan elkaar bindt. Daar willen we graag verandering in brengen, door met elkaar in gesprek te gaan.

Zeker nu er zoveel in beweging is willen we graag weten wat er leeft binnen de geloofsgemeenschap en hoe we van daaruit onze koers zo kunnen bepalen, dat die ook aansluit bij wat u als gemeenteleden van de kerk verwacht. Uit de gesprekken die ik de afgelopen weken gehad heb blijkt ook dat het goed is hierover in persoonlijke ontmoetingen met elkaar van gedachten te wisselen.

De gemeenteleden van de protestantse wijk-gemeente Merenwijk zullen de komende weken/maanden een uitnodiging voor zo'n gesprek ontvangen. Gezien het grote aantal adressen zal de gespreksronde ongeveer een halfjaar in beslag nemen. Als u op korte termijn een afspraak wilt maken, kunt u het beste zelf even contact met mij opnemen. Wanneer andere leden van de geloofsgemeenschap ook aan deze gespreksronde willen deelnemen, dan kunnen zij zich daar voor aanmelden (zie ook de aanmeldformulieren en doos in de hal). In overleg met Marlène zullen dan afspraken gemaakt worden.

Naast deze gesprekken ben ik samen met Maja van Spaandonk en Marlène al betrokken geweest bij het Samen aan Tafelproject. In het najaar komen er een aantal bezinningsuren over "Toekomstverwachting in spiritualiteit en christendom" naar aanleiding van het boekje "Alleen de hond leeft in het hier en nu" van Koen Holzapfel. Verder zal ik een aantal keren voorgaan in de vieringen en ben ik beschikbaar voor de begeleiding van werkgroepen en uitvaarten.

We hopen zo de periode te overbruggen tot aan de nieuwe structuur van de protestantse Gemeente Leiden, waarin duidelijk zal zijn hoeveel fte's aan de wijken zullen worden toegewezen.

Met plezier ga ik aan de slag en ik zie uit naar de ontmoetingen met u in de komende gespreksronde.

Met vriendelijke groet,
Namens de wijkkerkenraad,
John Boon

Anders vieren

Op 28 mei werd een tweede wijkavond gehouden over "anders vieren". Op 15 april werd tijdens de eerste wijkavond over dit onderwerp duidelijk gemaakt dat onze zondagse vieringen moeten worden aangepast omdat de tafelgemeenschap (intercommunie) zoals wij die nu vieren, niet meer kan. Die avond werden ook alternatieven besproken voor onze wekelijkse vieringen. In het voorgaande bulletin van mei-juni 2013 is hierover uitgebreid geschreven. Het bericht dat er een eind moet komen aan de gezamenlijke tafelvieringen zoals we dat ruim 40 jaar hebben gedaan, leidt begrijpelijkwijs tot veel commotie en reacties. De wijkavond van 28 mei was bedoeld om uit te spreken wat ons pijn en verdriet doet, te inventariseren welke vragen er leven en vooruit te kijken naar hoe het dan anders kan.

Er waren ruim 50 mensen aanwezig, die in 5 groepen met elkaar hebben gesproken. Dit verslag geeft een impressie van wat er zoal is gezegd. Het laat voorlopig de vragen die zijn

gesteld, onbeantwoord. De bedoeling is om later terug te komen op die vragen.

In de eerste gespreksronde kon iedereen vertellen wat hem of haar op het hart lag. Elke groep kreeg een groot vel papier waarop alle verdriet, grieven en klachten geschreven konden worden. Na afloop werden de vellen naast elkaar gehangen en werd er zo een 'Klaagmuur' gevormd. Deze Klaagmuur blijft voorlopig in de kerkzaal hangen. Wie wil, kan daar zijn eigen hartenkreten bij zetten. Hieronder een bloemlezing van wat er zoal gezegd werd.

Er was veel verdriet en boosheid om het feit dat we de praktijk die we zoveel jaren gekend hebben, achter ons moeten laten.

Jammer dat de regels gaan prevaleren, vooral als je niet begrijpt waar die regels over gaan, terwijl toch de kerk er hoort te zijn voor de mensen.

Begrijpt de bisschop wel wat de oecumene hier betekent, hoe basaal die is, hoe allesomvattend? Ziet men (de bisschop) niet dat hier in de Regenboog al een eenheid is, die er bij de kerken nog niet is, dat we echt samen één geloofsgemeenschap zijn? Dat voor ons de verschillen zijn weggefallen. Als er eenheid is kan er toch gezamenlijk gevierd worden?

Veertig jaar is het gelukt om door te gaan met wat goed is. Er is voortdurend tegenwerking geweest van de zijde van de kerken. Waarom zwichten we nu dan voor de druk? Is de druk groter? Of is ons vermogen daar tegenin te gaan kleiner? Moeten we als geloofsgemeenschap niet acties gaan houden zoals in het begin toen er honderden brieven van gemeenteleden naar de bisschop gestuurd zijn?

Sommigen hebben het gevoel dat de katholieken marginaal worden en de Regenboog een protestantse gemeente wordt met een rooms-katholiek randje. Kun je nog wel een parochie zijn als je niet wekelijks de eucharistie viert?

Wat zijn de consequenties als we door gaan zoals we nu doen?

Wat gebeurt er als de bisschop veranderingen oplegt? Hoe sterk houden we eigenlijk vast aan de moederkerken?

In de tweede gespreksronde werd onderzocht of het al mogelijk was naar de toekomst te kijken, wat men van het voorbeeld van een ritueel van eenheid vond en of men zelf ideeën had. Een tweede bloemlezing;

Hoe krijgen we zonder tafelviering een viering waarin er meer is dan alleen woorden, waarin

we in beweging kunnen komen en in een ritueel onze eenheid beleven?

Brood en zout zijn een mooi gebaar, maar hoe doen we het zo dat we er blij van worden? Inge gaf in haar voorbeeld mooie teksten en liederen, echt een nieuwe oecumenische weg. Het ritueel van brood en zout roept ook praktische vragen op: is zout niet ongezond, hoeveel zout blijft er aan het brood kleven, kun je niet beter zout op het brood strooien? Niet iedereen is voorstander van zout. Zout roept ook de associatie op van zout in de wond, maar het idee zout der aarde spreekt wel aan. Brood met zout als teken van gastvrijheid voelt on-Hollands aan. Zal brood en zout wel gedoogd worden door het bisdom?

Een ritueel met brood en zout is een mooie vorm maar wat er mist is de presentie van Christus. Hoe kan je die tot uiting brengen in de viering? Dat zou bij voorbeeld kunnen door het gebruik van de tekst: 'waar twee of drie in mijn naam aanwezig zijn, daar ben ik aanwezig'.

Er werden ook andere symbolen gesuggereerd:

Kun je niet water in plaats van wijn drinken? Water heeft veel betekenissen, het verwijst bij voorbeeld naar het levende water dat Jezus te drinken geeft en naar het water uit de rots bij de doortocht door de woestijn.

Water verwijst ook naar de doop, die de kerken wel van elkaar erkennen. Kunnen mensen elkaar besprenkelen met doopwater of in de handpalm met doopwater een kruis maken? Kunnen we niet licht aan elkaar doorgeven of op een ander manier iets met licht doen? Kunnen we niet beginnen met het bidden van het Onze Vader en elkaar daarbij een hand geven?

Kan de manier waarop de joden het Pascha vieren voor ons een inspiratie bron zijn? Kunnen we druiven uitdelen als teken van het beloofde land?

De avond heeft veel vragen en veel ideeën opgeleverd. Dit verslag geeft maar een greep uit alles wat er is gezegd. In de komende maanden gaan het werkgroepje Anders vieren en de AKM met deze vragen aan de slag, want de vragen kunnen niet onbeantwoord blijven en de ideeën zijn het overwegen meer dan waard.

Peterhans van den Broek, Harry Delemarre, Marlène Falke, Inge Smidt, Ingrid Weitenberg.

28 mei en hoe nu verder?

Volgend seizoen willen we gaan uitproberen welk ritueel het beste bij ons past en genoeg diepgang heeft om in vele verschillende vieringen te kunnen functioneren. Ook al werden velen enthousiast over het door de commissie uitgewerkte voorbeeldritueel van brood en zout,- we willen graag de tijd geven en de ruimte nemen om een nieuw ritueel zoveel mogelijk uit ons midden op te laten komen. Daarom zullen we vanaf september niet alleen het ritueel van brood en zout uit gaan proberen, maar zal de commissie ook andere voorstellen overwegen en in uitvoerbare vormen aan u proberen voor te leggen. Daarvoor maken we graag gebruik van de mogelijkheden die op de 28^e mei werden genoemd, maar wil de AKM ook de verschillende werkgroepen uitnodigen samen na te denken welk symbool voor hen de eenheid zou kunnen symboliseren, die we hier in de Regenboog met elkaar ervaren. Ook de individuele leden van de geloofsgemeenschap nodigen we daar nogmaals toe uit. De bedoeling is dat we in december duidelijk hebben hoe we verder kunnen zodat in het nieuwe jaar een nieuw vast element onze vieringen kleur kan geven.

Ds. Inge Smidt

Uitslag puzzel Regenboogdis in Bulletin 40-4 de oplossing luidt: "Abdicatie"

**Uit de goede inzendingen is de volgende winnaar getrokken
Ingrid van Leeuwen-Christ**

“Gesprek op zondag” voedt een behoefte in de Regenboog

foto vlnr. Herman Gombert, Peterhans van den Broek, Pieter Korbee en Pieter Schrijnen

De Werkgroep “Gesprek op Zondag” is al opgericht in de eerste jaren van het bestaan van de Regenboog. Rien de Jonge was een van de eerste werkgroepleden samen met Pieter Korbee. Dick Rijken was ook korte tijd lid evenals Kees Lemckert. Pieter Korbee maakt nog steeds deel uit van de werkgroep samen met Peterhans van den Broek, Herman Gombert en Pieter Schrijnen.

Mensen in de Regenboog zochten een mogelijkheid om met elkaar in gesprek te komen over bepaalde thema's om er zo wat langer bij stil te kunnen staan. Een rijke schakering aan onderwerpen is inmiddels de revue gepasseerd. In augustus komt de werkgroep “Gesprek op Zondag” gewoonlijk bijeen om het programma voor het komende jaar vast te stellen. De frequentie van de bijeenkomsten is nu drie maal per jaar.

Toen er nog twee vieringen op zondag waren in de Regenboog werd het gesprek op zondag georganiseerd naast de tweede viering. Mensen die toch naar de dienst wilden, konden dan altijd naar de eerste viering gaan en vervolgens aanschuiven bij het gesprek. Het gesprek op zondag bestond aanvankelijk uit vier en later uit drie bijeenkomsten. Twee keer werd er over een onderwerp gesproken en daarna werd er in de kerkdienst aandacht aan besteed. Omdat er genoeg tijd was om over het onderwerp te spreken, werd er vaak een

inleider gezocht. Iemand die deskundig was op een bepaald terrein. De discussie naar aanleiding van diens verhaal was dan vaak wat technischer. In het tweede gesprek kwamen meer persoonlijke ervaringen van mensen aan bod.

Van twee vieringen ging de Regenboog na 2002 over op één kerkdienst op zondag. De vorm van het gesprek op zondag veranderde mee. Nu is er eerst een kerkdienst waarna het gesprek op zondag volgt. De koppeling met de kerkdienst vindt de werkgroep belangrijk. Als dat goed slaagt dan worden in de kerkdienst aan het onderwerp kleur, inzicht en ideeën toegevoegd. Tegen die achtergrond wordt er dan over gepraat.

Sommige onderwerpen zoals bijvoorbeeld “Intelligent Design” vereisen door de abstractie enige toelichting en die wordt dan ook gegeven, maar over andere onderwerpen kunnen mensen direct meepraten. Het zijn daardoor vaak dynamische gesprekken, waarin mensen naar voren brengen hoe ze over een bepaald onderwerp denken en voelen. In de uitwisseling gaat het niet om het zeker weten. Alle mensen hebben hun eigen inbreng en daar wordt op gereageerd. Dat meningen naast elkaar kunnen bestaan en dat je respect hebt voor elkaars mening en ervan kunt leren is de kracht van deze gesprekken. Het versterkt het gevoel van samen een oecumenische geloofsgemeenschap te zijn. In

het begin ging het om onderwerpen die dicht bij de Bijbel lagen, maar die werden al gauw afgewisseld met ethische en maatschappelijke onderwerpen.

Tot voor kort werden de bijeenkomsten gehouden in het Stilte Centrum. Maar met de introductie van de Wereldtafel zijn de gesprekken verplaatst naar de kerkzaal. Van de Wereldtafel wordt niet alleen gebruik gemaakt door de Werkgroep “Gesprek op Zondag”, maar ook door andere werkgroepen. Tot zover is dat gebeurd door de Werkgroep “Wijkcontacten”, de Werkgroep “MOV-ZWO” en de Werkgroep “Vorming en Toerusting”. Als er een actualiteit is waar mensen over willen praten, dan kan dat op korte termijn worden georganiseerd rond de Wereldtafel. Natuurlijk moet ook zo’n gesprek voorbereid worden en geleid. Maar de mogelijkheid daartoe bestaat. Onlangs zijn over het thema “Anders Vieren” twee gemeente-avonden gehouden. Wat zou het Gesprek op Zondag nu met dat onderwerp kunnen? We zouden er voor kunnen kiezen om nog eens heel fundamenteel met elkaar te praten over wat nu eigenlijk de tafelviering in wezen is. Wat betekenen Eucharistie en Avondmaal precies en hoe diep gaat de beleving ervan bij mensen. Jan van Well en Henk Hortensius hebben Eucharistie en Avondmaal neergezet als symbool van eenheid. Wat is die eenheid en hoe zou je die nog op andere manieren kunnen symboliseren. Daar zou het ook in een gesprek op zondag over kunnen gaan. Of over de plaats van de maaltijd bij de vroegchristelijke gemeenten en over de teksten die daarbij gebruikt werden. In de zondagse viering heb je te maken met heel verschillende elementen. Je hebt de verhalen van tweeduizend jaar terug en nog langer en daarna. Je hebt instituten die zich daar mee bemoeien. Je hebt de gemeenschap van de mensen en je hebt het fenomeen God. Die hebben elk hun eigen dynamiek. Zijn er Bijbelteksten te vinden die de dilemma’s die mensen tegenkomen weergeven of de vervreemding waar mensen in terecht kunnen komen, kenschetsen? Dit zijn maar enkele voorbeelden van waarover het gesprek op zondag zou kunnen gaan.

Als een werkgroep zo lang bestaat dan moet er van tijd tot tijd geëvalueerd worden hoe de zaken gaan. In de loop der jaren is het kerkbezoek teruggelopen en dat betekende ook dat er minder mensen aanschoven na de kerkdienst. De Werkgroep “Gesprek op Zondag” heeft support gekregen vanuit de AKM. Die vindt het van belang dat er een gesprek op zondag bestaat. De verhuizing naar de kerkzaal waar het gesprek nu rond de

Wereldtafel plaats vindt, heeft weer een nieuwe impuls gegeven.

Peterhans van den Broek

Hoe ik precies bij de werkgroep “Gesprek op Zondag” ben gekomen, kan ik me niet precies herinneren. Ik nam zelf al deel aan de gesprekken. Rien de Jonge en Pieter Korbee hebben me vermoedelijk een keer gevraagd om aan de voorbereiding mee te doen, omdat het onderwerp medisch was. Zo ben ik bij de werkgroep betrokken geraakt. Ik ben van hervormde huize. Mijn hele familie: vader, moeder, broer, zus en ikzelf waren actief in de kerk. In die tijd waren geloof en het leven van alledag één. In Leidschendam waar wij woonden was er de jeugdkerk. Ik legde van daaruit al contacten met gereformeerde en rooms-katholieke jongeren. Dat klinkt nu gewoon, maar dat was toen heel revolutionair. Toen we in de Merenwijk kwamen wonen, paste deze geloofsgemeenschap heel goed bij onze eigen instelling. Het samen delen met mensen met verschillende achtergronden heeft me enthousiast gemaakt voor de Regenboog. Mijn geloof heeft door de jaren heen een ontwikkeling doorgemaakt. Ik heb natuurlijk het gevoel dat er meer is dan alleen het materiële. Voor mij staat de verwondering centraal. Verwondering over hoe alles functioneert. Die verwondering heeft een grond in mijzelf. Die grond vind je terug in mijn geschiedenis en wat ik van huis heb meegekregen. Het is mooi als een mens ook in geloof tot volwassenheid komt.

Ik ben lid van de werkgroep “Anders Vieren”. Het is een tijdelijke werkgroep. Daarnaast ben ik ook voorzitter van de Wijkkerkenraad en zo betrokken bij de meer institutionele aspecten van het kerk zijn. Net als aan rooms-katholieke zijde, spelen er aan de protestantse kant ook de nodige problemen. Dat heeft te maken met de teruglopende ledenaantallen en inkomsten. Dat heeft direct invloed op de predikantsplaatsen.

Pieter Korbee

Jan van Well heeft me gevraagd mee te werken aan het Gesprek op Zondag, ik vermoed eind jaren zeventig al. Rien de Jonge had het initiatief tot deze gesprekken genomen samen met de theologen Goddijn en Vlijm. Dit was nog in de tijd dat ik hun voornamen niet gebruikte. Zij maakten deel uit van de theologische begeleidingscommissie van de Regenboog. De nadruk lag op goed doortimmerde en informatieve bijeenkomsten. Ik verzorgde de hand- en spandiensten, de verslagen en de aankondigingen, ook in huis-aan-huisbladen. Aankondigingen werden toen

nog in deze periodieken opgenomen. Dit had resultaat. Het Gesprek op Zondag was naar buiten gericht. De Jonge, Vlijm en Goddijn verzorgden de eerste drie gespreksreeksen. Vlijm was al op het persoonlijke gericht. Hij sprak over 'Levenslast en levenslust'.

Ik heb met golven intensief meegewerkt. Eén van de leuke dingen van het Gesprek op Zondag zijn de voorbereidingen. De intensiteit van het gesprek is vaak heel bijzonder. Deze ontstaat vooral dan wanneer mensen proberen uit te drukken wat hen bezig houdt en wat hen nog niet helder is. Daardoor vallen er soms stilten. Hiervan hou ik. Dit doet me iets.

Mijn kerkelijke achtergrond is gecompliceerd. Mijn moeder was gereformeerd, mijn vader hervormd. Zijn ouders zijn ooit uit de gereformeerde kerk getreden. Bij mijn doop in de gereformeerde kerk mocht mijn vader de doopvragen niet beantwoorden; mijn moeder kon het niet maken om haar kinderen in de hervormde kerk te laten dopen. Ook al werd hierover binnen het gezin niet vaak gesproken, zulke zaken werken door. Ik heb mij nooit gehecht aan de gereformeerde kerk. Ik ben hervormd opgeleid. Ik treed echter pas naar buiten nadat ik de stap naar de remonstranten heb gemaakt. In deze kring werk ik als predikant. Deze stap heeft veel van doen met de taal die binnen een religieuze gemeenschap wordt gesproken. Ik heb moeite met een objectiverende geloofstaal. Het innerlijk zoekt het contact met God. Het is een kunst om een taal te vinden die dit zoeken – maar net zo goed het vinden en het zich toegesproken weten – tot uitdrukking brengt. Zodra geloofstaal naar objectiviteit en algemeenheid neigt, verliest ze wat ze probeert te zeggen. Zo sta ik erin. De vrijheid in spreken en handelen maakt me een vrijzinnig mens, de innerlijk beleefde verbondenheid een gelovend mens.

Herman Gombert

Toen ik zo'n 25 jaar geleden bij de werkgroep kwam, zaten Rien, Pieter en Peterhans er al bij. Ik ben voor deze werkgroep gevraagd. In de viering doe je inspiratie op. Tijdens het Gesprek op Zondag kan er over de inspiratie gesproken worden. De Regenboog betekent dan ook heel veel voor mij. Ik zelf heb geen religieuze achtergrond. Mijn vrouw Heleen is een domineesdochter. Daardoor kwam ik in aanraking met het geloof. Ik merkte dat ik een drempel overging. Het betekende niet dat ik onmiddellijk alles geloofde, maar ik stond wel

open om naar wat aangedragen werd te luisteren. De ruimte die er in de Regenboog is om met elkaar dingen te bespreken, vind ik fantastisch. Je hoeft het niet altijd met elkaar eens te zijn, maar te ervaren dat je elkaar met de verschillende achtergronden waardeert en respect hebt voor elkaars mening is een groot goed.

Muziek is belangrijk voor me. Ik speel viool en oefen samen met Ingrid Weitenberg die piano speelt. Ik speel ook wel eens in een viering. Laatst begeleidden Ingrid en ik Bärbel Nieuwenburg die in de dienst zong. Buiten de Regenboog doe ik vrijwilligerswerk.

Pieter Schrijnen

Ik was zeer vereerd dat de werkgroep "Gesprek op Zondag" mij uitnodigde. Rien de Jonge op te volgen zo'n zes jaar geleden. De Regenboog vind ik een heel rijke plek voor gesprekken over dingen die er toe doen. Ik heb het ervaren als een heel uitnodigende geloofsgemeenschap waar je je welkom mag weten. Ik ben hier getrouwd en onze kinderen zijn hier geboren en gedoopt. Ik ben van katholieke huize. Maar al op vroege leeftijd in aanraking gekomen met andere denkrichtingen. Op mijn 22e las ik het Tibetaans dodenboek. Een boek met rituelen voor begraven of cremen van mensen die gestorven zijn. Daarin stond te lezen: "Laten we beginnen om de goden aan te roepen, niet omdat ze bestaan, maar omdat het handig is om in God te geloven". Ik vond dat een heel intrigerende gedachte. Indertijd heb ik ook een boek van Cornelis Verhoeven gelezen. Die zegt: "Ik vind de vraag wie God is zo interessant. Het antwoord hoeft ik niet te hebben". Wat je ziet is dat iedereen in elke tijd God projecteert naar zijn eigen behoefte. Epicurus zei al: "We weten niet hoe het met de goden is, maar we kunnen samen wel rituelen maken. Rituelen verbinden mensen aan elkaar." De gemeenschap is ook iets dat je zelf maakt. Het gesprek is iets dat we zelf voeren. Ik neem daar deel aan. Omgaan met de diversiteit in de gemeenschap maakt dat je je eigen denken en posities moet loslaten. Het betekent dat je continue in beweging bent. Dat vind ik zo rijk, zo interessant, zo belangrijk ook. Ik ben dirigent van het gelegenheidskoor "Arcobaleno". Vorige week heb ik mijn eerste diploma gehaald van de basiscursus Koordirectie deel 2. De leeftijd van de koorleden varieert van 13 tot 86. Als je begint aan vrijwilligerswerk, dan blijft het niet bij een ding. Voor je het weet rol je van het een in het andere.

Herman Gombert: Wat ik leuk vind is dat dit niet zozeer een interview is, maar meer een gesprek, waar jij Frances actief aan hebt deelgenomen en dat is goed.

De onderwerpen zijn zo toch vanzelf aan de orde gekomen. De anderen bevestigen dit nog eens.

Interview en foto Frances Verhaar

Opbrengst collecten maart-mei 2013

Datum	1 ^e mandje	2 ^e mandje	Kinderneven-dienst	Bestemming 2 ^e mandje
24-mrt	€ 151,29	€ 149,25		Vastenactie
28-mrt	€ 84,70	€ 103,71		Avondmaalsproject
30-mrt	€ 121,50	€ 111,80		Paascollecte
31-mrt	€ 240,01	€ 186,44	€ 17,25	Vastenactie
7-apr	€ 123,70	€ 100,05		PGL Kosten beheer en administratie
14-apr	€ 179,55	€ 114,01		PGL Huur en onderhoud kerkelijke geb.
21-apr	€ 97,45	€ 85,65		Roepingen zondag Bisdom
28-apr	€ 106,45	€ 89,76	€ 4,61	Diaconie
5-mei	€ 136,50	€ 84,85	€ 7,00	PGL Kosten gemeenteleven
9-mei	€ 38,44	€ 36,02		Diaconie
12-mei	€ 148,44	€ 114,97		Pinksteractie Ned. Missionarissen
19-mei	€ 161,25	€ 153,50		Kerk in Actie Pinksterzendingsweek
26-mei	€ 176,75	€ 152,71	€ 9,45	PGL Huur en onderhoud kerkelijke geb.

Morgengebed op de woensdagochtend

In de maanden juli en augustus is er geen morgengebed op de woensdagochtend. We beginnen weer op woensdag 4 september 9.30 uur in het Stiltecentrum. Opgeven is niet nodig, iedereen is welkom, ook 'toevallige passanten'. De koffieinloopochtenden gaan in de vakantieperiode wel door.

Ingrid Weitenberg

Verdiepingsbijeenkomsten rond eucharistie

Op zondag 15 september en 13 oktober zal pastoraal werker Marianne Hoogervorst een tweetal verdiepingsbijeenkomsten rond de Eucharistie leiden. De bijeenkomsten zullen worden gehouden na de viering, aanvang ± 11.30 uur.

Vanaf half augustus komt hierover uitgebreide informatie in de weekagenda en op posters.

Ingrid Weitenberg

Goede doelen zijn bepaald voor de opbrengst 2012 van de milieugroep

De milieugroep heeft met het verzamelen van oud papier en ijzerwaren, zoals steeds, een geldbedrag bij elkaar gebracht. In 2012 is het €1500 geworden.

De leden van de milieugroep en de geloofsgemeenschap zijn uitgenodigd om goede doelen aan te dragen met een motivatie. Hiervan is ruim gebruik gemaakt. De milieugroep heeft een voorstel gedaan aan de AKM, waarop de AKM een besluit heeft genomen.

Op deze wijze is het overgrote deel van de doelen gehonoreerd.

Het geld heeft de volgende bestemmingen gekregen: € 500 voor een nieuw doopvont voor de Regenboog.

€ 100 voor sponsoring Kerstmarkt ten bate van Kwekerij de Groene Cirkel

€ 200 voor Hospice Issoria in Leiden

€ 200 voor het Regenboogkoor

€ 100 voor het Jeugdeducatieproject

Herinneringscentrum Westerbork

€ 200 voor Stichting Hester
 € 200 voor Stichting Jeannette Noëlhuis
 Als AKM bedanken wij de milieugroep oprecht voor al de activiteiten, die zij ook weer in 2012 verricht heeft. Het is ook heel dankbaar, dat er ook dit jaar weer prachtige en noodzakelijke bestemmingen gevonden zijn, die dichtbij de geloofsgemeenschap of haar leden liggen. Jullie, leden van de milieugroep, verrichten

echt heel goed werk met liefdewerk, oud papier! Iedereen is van harte uitgenodigd oude kranten en oud ijzer aan te leveren aan de milieugroep op de eerste donderdag van de maand.

Waar dat toe leidt, is voor het afgelopen jaar boven aangegeven: het krijgt zijn bestemming in mooie goede doelen.

Namens de AKM, Ester Korbee-van Hille

“Samen aan Tafel”-project 2013

Wie zondag 26 mei jl. de kerk binnen liep, kon aan de prachtige bloemversiering in paars/lila/roze kleuren op de wand en tafel al zien dat het feest was. En dat was zo. Het “Samen aan Tafel”-project 2013 werd in deze viering feestelijk afgesloten. Aan het project hebben zeven kinderen deelgenomen: Guido Hendriks, Michiel Hendriks en Ruben Hendriks, Nienke van den Kieboom, Teun Langeveld, Guusje Langeveld en Soraya Wijers. Het was heel jammer dat Guusje Langenveld dit mooie moment wegens ziekte niet kon meemaken. De groep - begeleid door Maja van Spaandonk, Marlène Falke-de Hoogh en de pastores: ds. John Boon en pater Jan van Duijnhoven ofm. - werd in twee maanden tijd op dit bijzondere moment voorbereid.

De kinderen en leiding werkten samen mee aan de viering. Het welkomstwoord werd

uitgesproken door Soraya. Daarna staken de kinderen hun doopkaars aan. Die van Guusje werd door haar vader aangestoken. De lezing Spreuken 8, 22-23 werd door Nienke en Teun gelezen. We hoorden hier twee lectoren in de dop.

Het thema van de overweging van ds. John Boon ging over opnieuw geboren worden. De kinderen hadden de weken ervoor al geluisterd naar verhalen uit de Bijbel. In die verhalen wordt verteld hoe God voor ons wil zorgen. Wat moeten wij mensen daar voor doen? Naar God luisteren, dan zullen wij net zo gelukkig worden als de eerste mensen in het begin van de schepping. Om de mensen te helpen ontvingen zij de 10 Woorden: Blijf trouw aan Mij, zeg geen verkeerde dingen over Mij of namens Mij; neem op tijd rust, zodat je kunt nadenken over de manier waarop je leeft, heb respect en zorg voor de mensen die jou het leven gegeven en geleerd hebben, wees trouw

aan elkaar, wees eerlijk naar elkaar, weet goed wat van jou is en wat van een ander en wees niet jaloers op wat een ander heeft. Als je zo leeft, dan zul je ontdekken hoe fijn het is om samen mens te zijn. Houd van elkaar, zoals ik van jullie houd. Dat lijkt eenvoudig, maar is het niet. Mensen hebben steeds meer regeltjes gemaakt, waaraan iedereen zich moet houden en waar ze helemaal niet gelukkig van worden. Nicodemus is daar een voorbeeld van. Hij is een Farizeeër. Hij weet alles over de wet van God. Hij kent alle regeltjes uit zijn hoofd. Hij is lid van de Hoge Raad. Hij komt in de nacht bij Jezus en voordat hij Jezus kan vragen hoe hij God zo goed mogelijk kan dienen, zegt Jezus: "Denk maar niet dat God met jou zal zijn als jij niet opnieuw geboren wordt". Wat Jezus tegen Nikodemus zegt is: probeer het niet allemaal zelf te regelen, maar geef ook een beetje ruimte aan God. Dat bedoelt Jezus met opnieuw geboren worden uit de Geest. God houdt van ons en het enige dat God van ons vraagt is dat we ook van Hem en van elkaar houden. Nikodemus weet dat met zijn hoofd. Maar weet hij het ook met zijn hart? Denk niet alleen aan je eigen regeltjes Nicodemus, maar laat de geest van God zijn werk doen. Als we met elkaar brood en wijn delen, dan doen we wat Jezus met zijn vrienden deed. Samen delen en samen eten. Dan voel je dat je bij elkaar hoort. Als wij samen net als Jezus brood en wijn met elkaar delen, dan zeggen we daarmee dat ook wij bij Jezus en bij God willen horen en dus ook bij elkaar en dat we goed voor elkaar willen zorgen. Dan mogen we

ons openstellen voor zijn geest en leert God ons wat we het beste tegen elkaar kunnen zeggen en hoe we met elkaar kunnen omgaan. Dan wordt het weer net als in het begin: dan is de aarde weer prachtig en zijn mensen gelukkig.

Guido en Soraya hielpen na de overweging met de collecte. Michiel bood daarna de gaven van de kinderen aan voor de voedselbank. Nienke en Guido vertelden de mensen in de kerk iets over het "Samen aan Tafel"-project. Michiel, Ruben en Teun hielpen de Tafel klaarmaken.

Na het tafelgebed was het zover, Guido, Michiel, Ruben, Nienke, Teun en Soraya mochten als eerste de gaven van brood en wijn ontvangen.

Het dankgebed en de voorbeden werden uitgesproken door John, Marja de Roos en Marlène. Na elke voorbede werd door Ruben een kaars aangestoken.

Na de zending en de zegen werd tot slot het lied van de Regenboog gezongen. De kinderen die het "Samen aan Tafel"-project gedaan hebben, kunnen Litas worden (Liturgisch assistent). Zij werden daartoe in deze viering hartelijk uitgenodigd. Het altaar stukje ging naar Guusje. Aan het eind van de viering vormden de kinderen voorin de kerk een rij, zodat alle mensen hen konden feliciteren en velen deden dat.

Frances Verhaar
Foto's Frans Voets

Afsluiting basiscatechese op 2 juni

Als afsluiting van een jaar hard en gezellig samenwerken sloten we de basiscatechese op 2 juni af met een viering die samen met de catechisanten was voorbereid. We hadden dit jaar een relatief klein groepje van drie meisjes (Mariëlle Hanenburg, Dishang van Duinen en Femke Sistermans), maar samen hadden we zoveel om over te praten dat het uurtje op de maandagmiddag eigenlijk vaak te kort was. We hadden het over de Bijbel (hoe kan het ook anders!), markante personen uit de Bijbel, de geschiedenis van de kerk en het geloof in ons land, de rol die geloven in je eigen leven kan spelen, symbolen en tot slot ook de opbouw van de kerkdienst. Dat laatste onderwerp kwam goed van pas bij de uitwerking van de afsluitende viering, die in overleg met de voorganger – ds. Marjan Driessen – bijna helemaal door de kinderen werd voorbereid en voor een deel ook uitgevoerd.

We gingen uit van de evangelielezing van deze zondag: Lucas 7:1-10. Het verhaal van de honderdman, een Romein die zoveel vertrouwen in Jezus had dat hij hem via zijn vrienden vroeg om zijn knecht beter te maken. De meisjes gingen aan de slag met dit verhaal en haalden eruit wat ze mooi, opmerkelijk of juist "vreemd" of onbegrijpelijk vonden. Aan de hand daarvan hebben we de viering uitgewerkt. Vertrouwen en liefde voor anderen

– ook als dat "vreemdelingen" zijn – stonden daarin centraal. De meisjes brachten dit naar voren in hun eigen navertelling van het Bijbelverhaal, waarin zij als ooggetuigen vertelden hoe dat geweest moet zijn om zelf mee te maken, als één van de Joodse leiders die door de centurio werden ingeschakeld (Mariëlle), als vriend van de centurio (Dishang) of als leerling van Jezus (Femke). Marjan Driessen werkte de thema's vervolgens verder uit in haar overweging, waarin ze belichtte hoe bijzonder dit contact tussen Jezus en de centurio was; allebei vreemdelingen voor elkaar, uit een verschillende cultuur, maar ze vonden elkaar zelfs zonder direct contact te hebben, dankzij het grote vertrouwen van de centurio. In de voorbeden van de meisjes kwamen dit vertrouwen en de behoefte aan mensen die we echt kunnen vertrouwen weer terug. De viering werd afgesloten met het traditionele "Lied van de Basiscatechese", over de rugzak die in dit jaar goed gevuld is geraakt, met alles wat nodig is om "te gaan trekken", "in het geloof dat je liefde ontmoet". En dat is wat wij Dishang, Femke en Mariëlle ook van harte toewensen: dat ze verder zullen blijven trekken, gesteund door het geloof en dat ze onderweg op talloze plaatsen liefde zullen ontmoeten.

Karin van Dorsselaer en Alize de Witt

Pratend over de rozenkrans, die gelovigen vroeger houvast gaf bij het bidden, maakten de meisjes hun eigen gebedskransen, met gekleurde kralen waaraan ze hun eigen betekenis gaven

Nieuwe groep Basiscatechese: start in september

In september starten we opnieuw met de basiscatechese, met hopelijk weer een leuke groep kinderen en... een nieuwe methode! In principe is de basiscatechese op maandagmiddag van kwart over 4 tot kwart over 5, maar als een ander tijdstip veel handiger blijkt te zijn, kunnen we dat nog veranderen. Wij hebben er nu alweer zin in. De catechese is bedoeld voor kinderen die volgend schooljaar in groep 8 zitten, maar ook kinderen die al in de brugklas zitten en de catechese eerder gemist hebben, kunnen nog meedoen.

Opgeven kan bij Karin van Dorsselaer, telefonisch op 5124379 of via de mail, karin@super-script.nl. Wilt u dan ook vermelden of uw kind op maandagmiddag kan en zo niet, op welke middag(en) wel? Karin van Dorsselaer en Alize de Witt

Hartelijk bedankt namens JES Rijnland!

Via deze weg wil JES Rijnland u allen hartelijk bedanken voor de bijdrage van totaal €1.577,81 die wij hebben mogen ontvangen

n.a.v. meerdere vastenacties dit jaar. Wij zijn vereerd dat uw gemeente onze stichting en de VoorleesExpress in het bijzonder een warm hart toedraagt.

Mede dankzij uw bijdrage kunnen wij een aantal extra kinderen en gezinnen ondersteuning bieden in de vorm van een voorlezer die bij hen thuis het voorleesritueel introduceert, de taalontwikkeling stimuleert en laat zien hoe leuk (voor)lezen is! Hierdoor ontwikkelt het kind vaardigheden en doet hij of zij kennis op die op school weer van pas komt. De ouders leren dat kinderen ook spelend kunnen leren, door samen verhalen te lezen, plaatjes te kijken en hierover te praten.

Nogmaals onze hartelijke dank! Mede namens alle medewerkers en vrijwilligers van JES Rijnland, Carolien de Groot (directeur), Jolanda Borst (programmameider Opvoeden en opgroeien) en Ingrid Zuure (teamleider VoorleesExpress)

Wilt u nog meer informatie? Kijk dan eens op www.jesrijnland.nl of www.voorlessexpress.nl.

Nieuwe uitgave: NBV Dwarsligger

De Nieuwe Bijbelvertaling is voor het eerst verkrijgbaar als dwarsligger. Voor deze bijbeluitgave is een speciale letter ontworpen, waardoor de complete Bijbel nu verschijnt in de meest compacte vorm en toch leesbaar blijft. Nu verkrijgbaar voor de introductieprijs van € 24,95 (na medio augustus € 29,95) ISBN 978-94-6073-023-8

Lang leve internet

Een leven zonder internet kan ik me niet meer voorstellen. Ik begrijp niet dat mensen ooit zonder konden. Er gaat geen dag voorbij dat ik niet over het internet surf.

Ik leid en volg een aantal internetfora voor visueel gehandicapten. Via die fora leg ik contact met andere geleidehondgebruikers, wissel ik computertips uit met andere mensen die werken met braille en spraak of hoor ik het laatste nieuws op het gebied van ontwikkelingen. Ook struin ik regelmatig het internet af op zoek naar interessante hulpmiddelen. De informatie over alle hulpmiddelen en hulpmiddelenwebshops die ik ontdek, stuur ik via een mailinglist naar meer dan honderd andere visueel gehandicapten uit Nederland en België.

Ook voor mijn werk, is internet onmisbaar. Ik werk vanuit huis voor de Leidse nieuwswebsite Sleutelstad.nl. De persberichten die ik op de website plaats, komen via de e-mail binnen. Ik herschrijf ze, log in en plaats ze op de website. Ik hoef dus niet meer de deur uit om mijn werk te doen, en bespaar zo heel wat tijd en energie.

Langs de digitale snelweg staan heel wat webshops die ik regelmatig met een bezoek vereer. Gevolg daarvan is dat de auto's van

Post.nl en andere bezorgdiensten mijn huis goed weten te vinden. Er staat er haast wekelijks eentje voor de deur.

Tot een paar jaar geleden was ik bij het winkelen afhankelijk van anderen. Ik moest iemand meenemen, of in de winkel om hulp vragen aan het personeel. Vooral dat laatste lag me niet zo, omdat het me wel erg afhankelijk maakte. Verder vind ik het altijd lastig om te weten of ik aangesproken word en aan de beurt ben. Ook het betalen en opbergen van aankopen met een hondenriem en stok in mijn handen, vergt de nodige vindingrijkheid. Het kan allemaal wel, maar maakt de drempel wel hoog.

Dankzij de komst van de webshops, is de drempel om inkopen te doen volledig geslecht. Vrijwel alles is via internet te koop. Ik kan vanachter de computer rustig de productinformatie lezen, kijken naar beoordelingen en een weloverwogen besluit nemen over wat ik wil kopen. Dat alles zonder in een winkel voor andere mensen in de weg te staan of een ander voor me te laten zoeken tussen talloze producten. Natuurlijk blijft het leuk om af en toe naar "echte" winkels te gaan. Vooral de wat ruimere winkels waar het niet zo druk is en waar ik rustig aan de producten kan komen, hebben mijn voorkeur.

Dat ik dankzij de komst van webshops zelfstandig kan kopen wat ik wil, vind ik geweldig. Onlangs kon ik voor het eerst zelfstandig een verjaardagscadeau voor mijn moeder kopen, dat netjes thuis werd bezorgd, met cadeaupapier en verjaardagskaart erbij. Ze wist voor het eerst eens niet wat ze van mij zou krijgen, omdat ze het niet zelf hoefde uit te zoeken.

Voor mij is internet echt een zegen.

Corine Knoester

Bezoek ook eens de Website van de Regenboog

voor actuele informatie, kleurenitgave van het Bulletin, elke week de weekagenda en nog veel meer. Ga naar:

www.deregenboogmerenwijk.nl

of scan de QR-code met uw smartphone

